

2009 Rhif 2983 (Cy. 260)

**LLYWODRAETH LEOL,
CYMRU**

Rheoliadau Awdurdodau Lleol
(Trefniadau Gweithrediaeth)
(Swyddogaethau a Chyfrifoldebau)
(Cymru) (Diwygio) 2009

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau.)

Mae Rhan II o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 yn darparu i swyddogaethau awdurdod lleol gael eu cyflawni gan weithrediaeth awdurdod (y mae'n rhaid iddi fod ar un o'r ffurfiau a bennir yn adran 11(2) i (5) o'r Ddeddf honno) onid yw'r swyddogaethau hynny i beidio â bod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth yr awdurdod. Mae Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth) (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2007 (OS 2007/399 (Cy.45)) ("y Prif Reoliadau") yn pennu'r swyddogaethau hynny nad ydynt i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod neu sydd i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth o'r fath i raddau cyfyngedig yn unig neu o dan amgylchiadau penodedig yn unig.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Prif Reoliadau.

Mae Atodlen 2 i'r Prif Reoliadau'n rhestru'r swyddogaethau hynny y caniateir iddynt fod (ond nad oes angen iddynt fod) yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod. Mae rheoliad 4 o'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r rhestr hon drwy fewnosod swyddogaethau penodedig o dan Ddeddf Priffyrdd 1980, Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981 a Deddf Gamblo 2005. Effaith y diwygiadau hyn yw bod gan awdurdod lleol ddisgresiwn o ran a ydyw'r swyddogaethau o dan sylw i'w cael eu harfer gan y weithrediaeth.

Mae rheoliad 5 yn diwygio'r Prif Reoliadau drwy ddefnyddio geiriau generig i gyfeirio at gynlluniau plant a phobl ifanc sydd i'w paratoi a'u cyhoeddi gan awdurdodau lleol yn unol â rheoliadau a wnaed o dan adran 26 o Ddeddf Plant 2004. Mae hefyd yn darparu

bod yn rhaid i gynlluniau gwella hawliau tramwy
beidio â bod yn gyfrifoldeb y weithrediaeth yn unig.

2009 Rhif 2983 (Cy.260)

**LLYWODRAETH LEOL,
CYMRU**

Rheoliadau Awdurdodau Lleol
(Trefniadau Gweithrediaeth)
(Swyddogaethau a Chyfrifoldebau)
(Diwygio) (Cymru) 2009

Gwnaed 10 Tachwedd 2009

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 11 Tachwedd 2009

Yn dod i rym 2 Rhagfyr 2009

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau canlynol drwy arfer y pwerau a roddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan adrannau 13, 105 a 106 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000(1) ac a freiniwyd bellach ynddynt(2).

Enwi a chychwyn

1. Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth) (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) (Diwygio) 2009 a deuant i rym ar 2 Rhagfyr 2009.

Diwygio

2. Diwygier Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth) (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) 2007(3) fel a ganlyn.

3. Yn Rhan CH o Atodlen 1 (swyddogaethau nad ydynt i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod), hepgorer paragraff 18.

(1) 2000 p.22.

(2) Mae pwerau Cynulliad Cenedlaethol Cymru bellach wedi'u breinio yng Ngweinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p.32).

(3) SI 2007/399 (Cy. 45).

4. Yn Atodlen 2 (swyddogaethau y caniateir iddynt fod, ond nad oes angen iddynt fod, yn gyfrifoldeb gweithrediaeth awdurdod)—

(a) yn lle paragraff 18 rhodder—

“18. Unrhyw un neu unrhyw rai o'r swyddogaethau canlynol o ran priffyrdd—

- (a) gwneud cytundebau ar gyfer gwneud gwaith priffyrdd(1);
- (b) y swyddogaethau a geir yn narpariaethau canlynol Rhan III o Ddeddf Priffyrdd 1980(2) (creu priffyrdd)—
 - (i) adran 25 - creu llwybrau troed, llwybrau ceffylau neu gilffyrdd cyfyngedig drwy gytundeb;
 - (ii) adran 26 - pwerau gorfodol ar gyfer creu llwybrau troed, llwybrau ceffylau neu gilffyrdd cyfyngedig;
- (c) y swyddogaethau a geir yn narpariaethau canlynol Rhan VIII o Ddeddf Priffyrdd 1980 (cau priffyrdd a gwyro priffyrdd etc)(3)—
 - (i) adran 116 - pŵer llysoedd ynadon i awdurdodi cau priffordd neu wyro priffordd;
 - (ii) adran 117 - cais am orchymyn o dan adran 116 ar ran person arall;
 - (iii) adran 118 - cau llwybrau troed, llwybrau ceffylau a chilffyrdd cyfyngedig;
 - (iv) adran 118ZA - cais am orchymyn diddymu llwybr cyhoeddus;
 - (v) adran 118A - cau llwybrau troed, llwybrau ceffylau a chilffyrdd cyfyngedig sy'n croesi rheilffyrdd;
 - (vi) adran 118B - cau priffyrdd penodol at ddibenion atal troseddau etc;
 - (vii) adran 118C - cais gan berchennog ysgol am orchymyn diddymu arbennig;

(1) Amnewidiwyd adran 278 o Ddeddf Priffyrdd 1980 (p.66) gan adran 23 o Ddeddf Ffyrdd Newydd a Gwaith Stryd 1991 (p.22).

(2) 1980 p.66.

(3) Mewnosodwyd adrannau 118ZA, 118B, 118C, 119ZA, 119B, 119C, 119D a 121B gan adran 57 o Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 (p.37) a Rhan 1 o Atodlen 6 iddi. Mewnosodwyd adrannau 118A a 119A gan adran 47 o Ddeddf Trafndiaeth a Gwaith 1992 (p.42), ac Atodlen 2 iddi.

- (viii) adran 119 - gwyro llwybrau troed, llwybrau ceffylau a chilffyrdd cyfyngedig;
- (ix) adran 119ZA - cais am orchymyn gwyro llwybr cyhoeddus;
- (x) adran 119A - gwyro llwybrau troed, llwybrau ceffylau a chilffyrdd cyfyngedig sy'n croesi rheilffyrdd;
- (xi) adran 119B - gwyro priffyrdd penodol at ddibenion atal troseddau etc;
- (xii) adran 119C - cais gan berchennog ysgol am orchymyn gwyro arbennig;
- (xiii) adran 119D - gwyro priffyrdd penodol ar gyfer gwarchod safleoedd o ddiddordeb gwyddonol arbennig;
- (xiv) adran 120 - arfer pwerau i wneud gorchymynion diddymu a gwyro llwybrau cyhoeddus;
- (xv) adran 121B - cofrestr ceisiadau;
- (ch) y swyddogaethau a geir yn narpariaethau canlynol Rhan IX o Ddeddf Priffyrdd 1980 (ymyrraeth gyfreithlon ac anghyfreithlon â phriffyrdd a strydoedd)—
 - (i) adran 130 - amddiffyn hawliau cyhoeddus;
 - (ii) adran 139 - rheoli sgipiau adeiladwyr;
 - (iii) adran 140 - symud sgipiau adeiladwyr i ffwrdd;
 - (iv) adran 140A(1) - sgipiau adeiladwyr: ffioedd am feddiannu'r briffordd;
 - (v) adran 142 - trwydded i blannu coed, llwyni etc mewn priffordd;
 - (vi) adran 147 - pŵer i awdurdodi codi camfeydd etc ar lwybrau troed neu lwybrau ceffylau;
 - (vii) adran 147ZA(2) - cytundebau ynghylch gwelliannau er lles personau sydd â phroblemau symudedd;

(1) Mewnosodwyd adran 140A gan Ddeddf Ffyrdd Newydd a Gwaith Stryd 1991 (p.22) (adran 168 a Rhan 1 o Atodlen 8).

(2) Mewnosodwyd adran 147ZA gan adran 69(3) o Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 (p.37).

- (viii) adran 149 - symud pethau a adawyd ar briffyrdd sy'n peri niwsans etc;
- (ix) adran 169 - rheoli sgaffaldiau ar briffyrdd;
- (x) adran 171 - rheoli gosod deunyddiau adeiladu ar strydoedd a gwneud gwaith cloddio mewn strydoedd;
- (xi) adran 171A(1) a rheoliadau a wneir o dan yr adran honno - gwaith o dan adran 169 neu adran 171: tâl am feddiannu'r briffordd;
- (xii) adran 172 - palisau sydd i'w codi yn ystod adeiladu etc;
- (xiii) adran 173 - palisau i'w codi'n ddiogel;
- (xiv) adran 178 - cyfyngu ar osod rheiliau, trawstiau etc dros briffyrdd;
- (xv) adran 179 - rheoli adeiladu selerydd etc o dan strydoedd;
- (xvi) adran 180 - rheoli mynedfeydd i selerydd etc o dan strydoedd, a goleuadau palmentydd ac awyryddion;
- (d) arfer swyddogaethau o dan adran 34 o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981(2) (gorchmynion calchbalmentydd); ac
- (dd) arfer swyddogaethau o dan adran 53 o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981(3) (dyletswydd i adolygu mapiau a datganiadau diffiniol yn barhaus).”.

(b) yn lle paragraff 24 rhodder—

“**24.** Swyddogaethau o ran gamblo o dan ddarpariaethau canlynol Deddf Gamblo 2005(4)—

- (a) adran 29 - gwybodaeth gan awdurdod trwyddedu;
- (b) adran 30 - cyfnewid arall o wybodaeth;

(1) Mewnosodwyd adran 171A gan Ddeddf Ffyrdd Newydd a Gwaith Stryd 1991 (p.22) (adran 168 a Rhan 1 o Atodlen 8). 1981 p.69. Diwygiwyd adran 34 gan baragraff 83 o Atodlen 11 i Ddeddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig 2006 (p.16). Drwy adran 27AA o Ddeddf 1981 mae adran 34 yn cael effaith fel pe bai cyfeiriadau at Natural England yn gyfeiriadau at Gyngor Cefn Gwlad Cymru.

(3) Diwygiwyd adran 53 gan Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 (p.37) (adran 51 a Rhan 1 o Atodlen 5) a Deddf yr Amgylchedd Naturiol a Chymunedau Gwledig 2006 (p.16) (adran 70).

(4) 2005 p.19.

- (c) adran 166 - penderfyniad i beidio â dyroddi trwyddedau casino;
- (ch) adran 212 a rheoliadau a wneir o dan yr adran honno - ffioedd;
- (d) adran 284 - tynnu ymaith esemptiad;
- (dd) adran 304 - personau awdurdodedig;
- (e) adran 346 - erlyniadau gan awdurdod trwyddedu;
- (f) adran 349 - polisi trwyddedu tair blynedd;
- (ff) adran 350 - cyfnewid gwybodaeth;
- (g) Rhan 5 o Atodlen 11- cofrestru gydag awdurdod lleol.”.

5. Yn Atodlen 3 (swyddogaethau nad ydynt i fod yn gyfrifoldeb i weithrediaeth awdurdod yn unig)—

- (a) yng ngholofn (1) yn lle “Y Cynllun Addysg Sengl” rhodder “Y Cynllun Plant a Phobl Ifanc”;
- (b) yng ngholofn (2) yn lle “Rheoliadau'r Cynllun Addysg Sengl (Cymru) 2006 (OS 2006/877 (Cy. 82))” rhodder “Rheoliadau a wnaed o dan adran 26 o Ddeddf Plant 2004(1)”;
- (c) ar y diwedd—
 - (i) yng ngholofn (1), mewnosoder “Y Cynllun Gwella Hawliau Tramwy”;
 - (ii) yng ngholofn (2) mewn perthynas â'r cofnod hwnnw yng ngholofn (1), mewnosoder “Adran 60 o Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000(2)”.

Brian Gibbons

Y Gweinidog dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol, un o Weinidogion Cymru

10 Tachwedd 2009

(1) 2004 p.31.
 (2) 2000 p.37.